

شور جہانے

united passion

دائرة المعارف تصویری
جام جہانی فوتبال

مہدی زارعی

حاشیة
الرحمن الرحیم

ایده
انتشارات ایده پردازان
IDEA PUBLICATION

شور جهانی

دایرةالمعارف تصویری جام جهانی فوتبال

نویسنده: مهدی زارعی

ویراستار: دکتر سپیده جواهری

صفحه آرا: علیرضا پوراکبری

طراح جلد: محمد بختیاری

آماده سازی: دفتر فنی - هنری چکاد

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

آدرس انتشارات: خیابان ولی عصر، خیابان بزرگمهر، پلاک ۱۰

واحد ۶۰۶

تلفن نشر: ۶۶۴۵۲۰۹۲-۶۶۴۵۲۰۹۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۵۸-۴۶-۲

چاپ اول: ۱۳۹۷

تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است

سرشناسه: زارعی، مهدی

عنوان قراردادی: شور جهانی؛

دایرةالمعارف تصویری جام جهانی فوتبال

مشخصات نشر: تهران، ایده پردازان چکاد

مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص مصور

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۵۸-۴۶-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: فوتبال، جام‌های جهانی

رده بندی دیویی: ۵۵۰(ج)

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۴۷۹۴۰

درباره نویسنده

مهدی زارعی در سال‌های اخیر، بیشتر به عنوان کارشناس و پژوهشگر ورزش‌های مختلف در رادیو و برنامه‌هایی چون اینجا شب نیست، ایستگاه ورزش، تیتراژ و... شناخته شده است و علاقه‌مندان به ورزش، با صدای او آشنا هستند. اما زارعی در عالم مطبوعات، بیشتر فعالیت دارد تا سایر رسانه‌ها. وی سردبیر هفته‌نامه «منهای فوتبال» است و در این مجله به بررسی رشته‌های غیرفوتبالی ایران و جهان می‌پردازد. همچنین در نشریه «آریادخت» به بررسی ورزش زنان جهان از آغاز تا امروز پرداخته است. با این حال، این فعالیت‌ها تنها گوشه‌ای از پژوهش‌های این نویسنده را تشکیل می‌دهد و وی بخش عمده‌ای از کار خود را به فوتبال اختصاص داده است. ده سال حضور مستمر در هفته‌نامه قدیمی دنیای ورزش (از ۱۳۸۶ تا امروز)، نوشتن مطالب سبلی و آماری از جام جهانی فوتبال در روزنامه خبر ورزشی در دهه ۸۰، مسئولیت در بخش نوستالژی پایگاه خبری کاپ و... ارتباط زارعی با فوتبال در این سال‌ها محکم‌تر ساخته است. همچنین نویسندگی برای مستندهای فوتبالی تلویزیون، از جمله برنامه‌های مستند جام جهانی، فوتبال علیه دشمن، بازگشت‌های رویایی و... را نیز باید به کارنامه وی افزود. زارعی پیش از این در نشریاتی مانند کیهان بچه‌ها، رشد نوجوان و رشد جوان، تاریخچه جام جهانی را برای رده‌های سنی پایین‌تر نیز نگاشته است و کتاب دایرةالمعارف تصویری جام جهانی، چکیده‌ای از تحقیقات و نوشته‌های سابق وی محسوب می‌شود. دایرةالمعارفی که بعد از کتاب‌های دایرةالمعارف طلایی ورزش (کتاب برگزیده کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، کتاب برگزیده در هشتمین دوره جشنواره کتاب برتر کودک و نوجوان و کتاب برگزیده شورای کتاب کودک در سال ۱۳۹۳)، ۴۰ داستان عجیب و واقعی از جهان ورزش، زندگی‌نامه لیونل مسی و زندگی‌نامه نیمار (نشر ورزش) به چاپ رسیده است، پنجمین کتاب وی به‌شمار می‌آید.

اروگوئه میزبان اولین دوره بازی‌های جام جهانی فوتبال ۱۹۳۰ | ۸

زنده باد اروگوئه! ما به مونته‌ویدئو می‌رویم!

جام جهانی ۱۹۳۰ از نگاه تصویر | ۱۰

نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۳۰ | ۱۸

دومین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۳۴ ایتالیا) | ۲۰

فتح جام در حضور موسولینی

جام جهانی ۱۹۳۴ از نگاه تصویر | ۲۲

نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۳۴ | ۲۶

سومین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۳۸ فرانسه) | ۲۸

پیروزی فاشیست‌ها بر «مکتب دانوب»

جام جهانی ۱۹۳۸ از نگاه تصویر | ۳۰

نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۳۸ | ۳۴

چهارمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۵۰ برزیل) | ۳۶

سکوت مرگبار در ورزشگاه «ماراکانا»

جام جهانی ۱۹۵۰ از نگاه تصویر | ۳۸

نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۵۰ | ۴۲

پنجمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۵۴ سوئیس) | ۴۴

معجزه برن

جام جهانی ۱۹۵۴ از نگاه تصویر | ۴۶

نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۵۴ | ۵۰

ششمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۵۸ سوئد) | ۵۲

پایان عصر گل‌زنی!

جام جهانی ۱۹۵۸ از نگاه تصویر | ۵۴

نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۵۸ | ۵۸

هفتمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۶۲ شیلی) | ۶۰

ماکت فروریخته جام جهانی

جام جهانی ۱۹۶۲ از نگاه تصویر | ۶۲

نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۶۲ | ۶۶

هشتمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۶۶ انگلستان) | ۶۸

گل مشکوک در ومپلی...

جام جهانی ۱۹۶۶ از نگاه تصاویر | ۷۰

نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۶۶ | ۷۴

نهمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۷۰ مکزیک) | ۷۶

پایان عمر جام ژول ریمه

جام جهانی ۱۹۷۰ از نگاه تصویر | ۷۸

نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۷۰ | ۸۲

دهمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۷۴ آلمان غربی) | ۸۴

پرواز عقاب‌ها پس از ۲۰ سال

جام جهانی ۱۹۷۴ از نگاه تصویر | ۸۶

نتایج مرحله دوم جام جهانی ۱۹۷۴ | ۹۰

۹۲ | یازدهمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۷۸ آرژانتین)

پیروزی به کمک «راهزن»!

۹۴ | جام جهانی ۱۹۷۸ از نگاه تصویر

۹۸ | نتایج مرحله دوم جام جهانی ۱۹۷۸

۱۰۰ | دوازدهمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۸۲ اسپانیا)

سومین قهرمانی آتزوری

۱۰۲ | جام جهانی ۱۹۸۲ از نگاه تصویر

۱۰۶ | نتایج مرحله دوم جام جهانی ۱۹۸۲

۱۰۸ | سیزدهمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۸۶ مکزیک)

تیمی به نام مارادونا

۱۱۰ | جام جهانی ۱۹۸۶ از نگاه تصویر

۱۱۴ | نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۸۶

۱۱۶ | چهاردهمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۹۰ ایتالیا)

عقاب‌هایی با سه ستاره

۱۱۸ | جام جهانی ۱۹۹۰ از نگاه تصویر

۱۲۲ | نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۹۰

۱۲۴ | پانزدهمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۹۴ امریکای شمالی)

پایان ناکامی ۲۴ ساله

۱۲۶ | جام جهانی ۱۹۹۴ از نگاه تصویر

۱۳۰ | نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۹۴

۱۳۲ | شانزدهمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۱۹۹۸ فرانسه)

نخستین قهرمانی خروس‌ها

۱۳۴ | جام جهانی ۱۹۹۸ از نگاه تصویر

۱۳۸ | نتایج بازی‌های جام جهانی ۱۹۹۸

۱۴۰ | هفدهمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۲۰۰۲ کره جنوبی - ژاپن)

جام بی‌عدالتی

۱۴۲ | جام جهانی ۲۰۰۲ از نگاه تصویر

۱۴۶ | نتایج بازی‌های جام جهانی ۲۰۰۲

۱۴۸ | هجدهمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۲۰۰۶ آلمان)

آتزوری چهار ستاره

۱۵۰ | جام جهانی ۲۰۰۶ از نگاه تصویر

۱۵۴ | نتایج بازی‌های جام جهانی ۲۰۰۶

۱۵۶ | نوزدهمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۲۰۱۰ آفریقای جنوبی)

پایان ناکامی‌های اسپانیا

۱۵۸ | جام جهانی ۲۰۱۰ از نگاه تصویر

۱۶۲ | نتایج بازی‌های جام جهانی ۲۰۱۰

۱۶۴ | بیستمین دوره مسابقات جام جهانی فوتبال (۲۰۱۴ برزیل)

شکسته شدن طلسم ۸۴ ساله

۱۶۶ | جام جهانی ۲۰۱۴ از نگاه تصویر

۱۷۰ | نتایج بازی‌های جام جهانی ۲۰۱۴

۱۷۱ | ایران و جام جهانی

۱۷۶ | نتایج ایران در دوره‌های قبلی جام جهانی

www.ketab.ir

مقدمه

جام جهانی فوتبال، معتبرترین رقابت فوتبال است که هر چهار سال یک بار با حضور بزرگان فوتبال جهان برگزار می شود. زمانی که برای اولین بار، فدراسیون جهانی فوتبال پیشنهاد برگزاری این رقابت ها را در سال ۱۹۰۴ مطرح ساخت، امکانات حمل و نقل به قدری کم بود که هیچ کشوری با این پیشنهاد موافقت نکرد. حتی وقتی سال ها بعد (۱۹۳۰) و با تلاش های ژول ریمه (رئیس فدراسیون جهانی فوتبال)، این مسابقات برگزار شد، تنها ۱۳ تیم از سراسر جهان برای حضور در مسابقات اعلام آمادگی کردند، اما اکنون و کمتر از ۹۰ سال بعد از آغاز جام جهانی، همواره بیش از ۲۰۰ تیم در مسابقات انتخابی جام جهانی شرکت می کنند تا سرانجام ۳۲ تیم، مرحله نهایی رقابت ها را آغاز کنند.

در طول این دوران، جام جهانی فوتبال، تفاوت های زیادی با دوران ابتدایی خود کرده است. حتی ورزشگاه ها، توپ ها و لباس های بازیکنان نیز کیفیتی به مراتب بهتر از گذشته پیدا کرده اند. در میدان مسابقه، سرعت بازیکنان بیشتر از گذشته شده است؛ سیستم ها تغییر کرده اند و آمار گل ها نیز کاهش یافته است. اگر در دوران ابتدایی شکل گیری جام جهانی، تمامی اخبار و اتفاقات جام در چند عکس سیاه و سفید خلاصه می شد، اکنون جزئی ترین حرکات بازیکنان، زوایای مختلف، فیلم برداری و به سرعت به سراسر جهان ارسال می شود. فوتبالیست های امروزی از جمله مشهورترین و ثروتمندترین انسان های جهان به شمار می آیند و تفاوت فراوانی با بازیکنان دهه های گذشته دارند؛ چرا که در دهه های گذشته، دستمزد حضور در مسابقات، اندک بود و حتی برخی از بازیکنان برای حضور در جام جهانی، شغل خود را از دست می دادند.

با این حال، فوتبال با همه تغییراتش همچون گذشته محبوب ترین ورزش دنیاست و ورزشکاران این رشته، الگوی بسیاری از کودکان و نوجوانان در سراسر جهان به شمار می آیند. برعکس اتفاقات خداداده در جام جهانی نشان می دهد که برای شکل گیری این مسابقات، چه تلاش های طاقت فرسایی انجام شد و برای برگزاری جام جهانی، چه مشکلاتی این مسابقات را به مدت ۱۲ سال دچار وقفه کرد، اما محبوبیت فوتبال سبب شد که جام جهانی، از سال ۱۹۵۰ بار دیگر کار خود را از سر گیرد.

نتایج دوره های مختلف جام می تواند الگویی برای زندگی تمام مردم در همه نقاط جهان باشد. برد معجزه آسای اروگوئه در برابر ۲۰۰ هزار تماشاگر برزیلی ورزشگاه ماراکانا در سال ۱۹۵۰ و قهرمانی باورنکردنی آلمان در جام جهانی ۱۹۵۴ تنها ۹ سال پس از شکست و نابودی این کشور در جنگ جهانی دوم، نمونه ای از معجزات فوتبالی بود که اهمیت تلاش های شبانه روزی برای رسیدن به موفقیت را به اثبات رساند.

در این کتاب، تلاش شده علاوه بر اتفاقات رخ داده در مسابقات جام جهانی، به حاشیه های جذاب هر دوره نیز پرداخته شود. پوستر هر دوره، حوادث ماندگار آن را به تصویر کشیده و در بخش تصاویر، علاوه بر اتفاقات مهم در جام، حاشیه هایی مانند تمبرها، مدال ها و توپ هر دوره، طرح های گرافیکی و نقاشی های مربوط به گل های ماندگار، پیرترین و جوان ترین بازیکنان، بهترین گل زن های تمام دوره ها، مربیان بزرگ و عجیب ترین اتفاقات جام نمایش داده شده اند.

علاوه بر بخش تصویری، در هر دوره، اتفاقات مهم آن دوره شرح داده شده و همچنین ربرود در آن دوره نیز در بخش «ترین ها» معرفی شده اند، از جمله جوان ترین گلزن، پیرترین بازیکن، پرگل ترین مسابقه، میانگین گل هر دوره و ...

در آخرین بخش کتاب نیز به صورت جداگانه به تیم ملی ایران و خاطرات حضور کشورمان در جام جهانی پرداخته شده است.

با توجه به اینکه پیش از این، چه در منابع داخلی و چه در منابع خارجی، هیچ کتاب مصوری به مسابقات جام جهانی پرداخته است، برای نوشتن این کتاب تلاش شد از منابع مختلف مکتوب و غیرمکتوب استفاده شود. از جمله کتاب های منبع می توان به «تاریخچه فوتبال و جام جهانی» نوشته مهدی اسداللهی، کارشناس فوتبال کشورمان، اشاره کرد. همچنین از منابع مکتوب انگلیسی می توان از کتاب Encyclopedia of Football نام برد. کتاب «کرة القدم» مرجع عربی زبان دیگری بود که مطالعه شد. علاوه بر این، تلاش بر آن بود تا تمامی فیلم های گلچین جام های جهانی، رقابت های بزرگ جام جهانی و مستند «فوتبال بازی زیبا» از آرشیو فدراسیون جهانی فوتبال (FIFA) دیده شود تا نکاتی که در کتاب ها از قلم افتاده اند، در این کتاب مطرح شوند.

به امید آنکه مطالعه این کتاب، انگیزه ای برای کودکان، نوجوانان و حتی بزرگسالان شود که به شکلی جدی به ورزش روی آورند، چه در میدان مسابقه و چه در مطالعه کتاب های ورزشی.